

MONUMENTÁLIS LAKÓTÖMB EMBERI LÉPTÉKKEL

Zöld sziget a város fölött

Új városközpont nőtt ki a földből Újpesten. A magasházakból álló épületegyüttesben hatszáznál is több lakás kap helyet, ám az építészeti újításokban bővelkedő lakótömb legizgalmasabb megoldása mégis a külseje. Tervezői, Hajnal Zsolt és Kendelényi Péter építészek függőleges zöldfalat álmodtak meg körük, élő fákkal és növényzettel.

SZÖVEG KOVÁCS DÁNIEL

Újpesten, tíz perc sétára a városközpontnak számító Szent István tértől hatalmas épületegyüttes bújik ki a földből. A munkálatok még zajlanak, de a falak már állnak, megmutatva a leendő, ötvenöt méteres magasházak monumentális méretét. A házak együtt több mint hatszázharminc új lakást foglalnak magukban. Ám az igazi meglepetést tavaszra tartogatják a toronyházak, ugyanis Magyarországon egyedülálló vertikális zöldfalat tervez körük a Hajnal Építész Iroda csapata fákcal és növényzettel. Ha az ötletük működik, a jó idő közeledtével zöldbe borulnak az épületek is.

– Két nagy projektben is benne voltunk, amikor felkért minket erre az újpesti munkára egy korábbi beruházónk, akivel már volt egy sikeres közös projektünk a XIII. kerületben – meséli *Hajnal Zsolt*. – A feladat hatalmas volt, a Váci út mellett, az egykori bőrgyár területére kellett megtervezni egy új városközpontot. A megrendelő azt is kérte, hogy egy új passzázs vezessen ide a közeli Szent István térről, és fusson le egészen a Dunáig.

– Először megvizsgáltuk a területet nemcsak szerkezeti összefüggéseiben, hanem a forgalmi viszonyok tekintetében is. Ezt azért tartom fontosnak, mert az épületegyütteshez közel 750 parkoló is tartozni fog. Így egy vadonatúj utca kialakítását is szükségesnek tartottuk, ahonnan a parkolók megközelíthetők, és amit a bőrgyár régi tulajdonosáról Wolfner utcának neveztünk el. Ezenkívül még át kellett építeni egy közlekedési csomópontot a József Attila utcában, hogy megfeleljen a megnövekedett forgalomnak – mutat rá *Kendelényi Péter*.

Ezután jött a nagy kérdés, hogyan lehet harminchatezer négyzetméternyi lakást optimálisan elhelyezni? A tervezők a telekhatárra rajzoltak egy középfolysós elrendezésű lakógyűrűt, második lépésként pedig négy részre osztották fel a leendő épületegyüttest; hogy szellősebbé tegyék, legalább huszonkét métert hagyva az egyes toronyházak között.

Kis belső világ

– A kerületi szabályozási terv itt lehetőséget ad ötvenöt méter magas épületek emelésére, a beruházó pedig természetesen veszi, hogy ezt használjuk is ki. Számolnunk kellett a gyalogos passzázzsal is, amely áthalad a tervezési területen, ezt át kellett vezetnünk a Váci út felett, le egészen az öböl – tájékoztat *Hajnal Zsolt*. Kiemeli, hogy a telek melletti lakóházak sem maradtak napfény nélkül. Ennek érdekében a fővárosi utcák átlagához képest szokatlanul széles, huszonegy méteres távolságot tartottak a tervezés során, így a szomszédok déli homlokzata sem lesz leárnyékolva. Ráadásul gépkocsiforgalom sem terheli majd ezt a széles utcát, gyalogos-biciklis passzázsként funkcionál majd. A legtöbb fejtörést mégis az okozta, hogy lehet egy ekkora betonkolosszust otthonossá, emberközpontúvá tenni.

– A telek mérete lehetőséget adott egy új építészeti arculat megjelenítésére, de fontosnak tartottuk, hogy tervünk illeszkedjék a városszerkezetbe. A négy épület között természetes módon kialakult egy trapéz alakú városi tér. Itt három korosztálynak nyújtunk szórakozási lehetőségeket. Lesz játszótér, egy kis színpad, de a legfontosabb elem az a kétszintes passzázssor, amellyel az épületek kap-

Kendelényi Péter és Hajnal Zsolt

csolódnak ehhez a központi térhez. Reményeink szerint ez itt kora tavasztól késő őszig a városi élet színtere lesz, kis kávézókkal, üzletekkel. Felfogható úgy is, hogy a tér bekúszik az árkádsor alá, amely megvéd az esőtől, napsütéstől, így meg tudja hosszabbítani a szabadban töltött időt. Ráadásul az ember nem érzi úgy, hogy nyomasztanak a tornyok, jó a térelmény, egy kis belső világ hatását kelti – értékeli az elképzelést az építész.

Ahol a fák az égben nőnek

A beruházó arra biztatta a tervezőket, hogy legyen az épületeknek egyedi homlokzata. Az építészek ezzel szemben azt javasolták, hogy ne valami soha nem látott formával kezdjenek el kísérletezni, hanem – hazánkban eddig egyedülálló módon – kapjanak a házak zöld ruhát, azaz telepítsenek növényzetet a homlokzatokra.

– A Metrodom Kft. vevő volt az elgondolásra, ezért úgy terveztünk mindent, hogy kétszáz fa kaphasson helyet a homlokzatokon, sőt akár hatméteresre is meg tudjanak nőni. Ehhez az alapot egy köbméteres ládák adják, de virágládából is beépítettünk közel négy kilométernyit. Ezek fűthető, hőszigetelt tartók au-

tomata csepegtetőrendszerrel. Az ötlet egyébként egy új szakmát is életre hívott, ugyanis a magasba telepített növényzetet gondozni, nyelni kell, amihez egyszerre van szükség a kertészek és az ipari alpinisták szakértelmére – tudjuk meg *Kendelényi Péter* vezető tervezőtől.

Az alpinista kertészek már tanulják az új mesterséget, a későbbiekben pedig állandó jelleggel alkalmazza majd őket a társasház tulajdonosa, hiszen csak így lehet megoldani a reményeik szerint egyre inkább terebélyesedő növényzet karbantartását. Ehhez a lakók ha akarnának sem tudnának hozzáférni, mivel a virágládák a teraszokon kívül kaptak helyet. A négy épületen már elhelyezték a szerkezeteket, amelyek segítségével le tudnak majd ereszkedni a kertészek a tetőről. Az építésként szerint reményre ad okot, hogy az augusztusban telepített növények októberre már félig benőtték a futtatórácsokat, azaz otthon érzik magukat az új környezetben.

Közösségi terek

A tervezőiroda arra is rábeszélte a beruházót, hogy az összes épületben legyen egy közös tér, amelyet a lakók használhatnak. Ezek arra szolgálnának, hogy ha mondjuk gyerekzsúrt, születés- vagy névnapot tartanának, és a család szeretne meghívni tizenöt-húsz vendéget, ne kelljen egy 42 négyzetméteres lakásban összezsúfolódnuk, hiszen a közös helyiséget előre lefoglalhatják. Ezekhez kis külső kert is tartozik, ez plusz 25-30 négyzetmétert jelent, közös konyhával, tévével és játékokkal.

– Ez Magyarországon még nem megszokott dolog, jórészt azért, mert ha tervez is valaki ilyen közösségi tereket az épületbe, a beruházó általában az utolsó pillanatban átalakíttatja őket lakássá, és eladja. Szerencsére ez a mi esetünkben nem így történik, egyelőre mi is kíváncsian várjuk, hogyan veszik majd birtokba ezeket a leendő lakók. Úgy gondolom, ezek leginkább a kis lakások tulajdono-

sainak segítenek majd – teszi hozzá *Hajnal Zsolt*. Ugyancsak a helyszükében lévő örülhetnek a legjobban a tágas teraszoknak, amelyre kirakhatnak egy asztalt, amit kényelmesen körbe tudnak ülni. Ráadásul a teraszok kiképzésének köszönhetően mindenhol helyet kapott egy pár négyzetméteres tárolórekesz is, itt elfér a bicikli vagy a klíma kültéri egysége.

– Számos lakástípus terveztünk, harminctól egészen a 150 négyzetméteresig. A beruházótól kaptunk egy lakásmixet, ezek a tervezés során finomodtak, de nagyjából megfelelnek annak, amikre leginkább igény van, amik a legjobban eladhatók. A legérdekesebbek persze a tornyokban elhelyezett lakások, lenyűgöző, háromszázhatvan fokos panorámával. Emeletről emeletre felfelé haladva távolodik az ember a nyugtató város valóságától, és a budai hegyekre vagy a Dunára kap kilátást. Olyan látványban van része, ami teljesen egyedi ebben a kerületben – osztja meg velünk az élményt *Hajnal Zsolt*. ■